

berg zadevajočem zapisniku listin iz l. 1543 je namreč čitati doslovno:

»Ain lateinischer satzbrieff darinen herr Ambreich von Stubmberg herrn Schweikhartten van Hollnwurg Wuermweg auf ain verzukhen tag 130 markh phening versetzt, des datum stett 1244 jar.«¹⁾

Po tem bi torej do l. 1244. bil Vurberg posedal Ambreich Stubenberški, a ta je grad omenjenega leta za 130 mark zastavil Schweighartu ali Swikerju Holenburskemu na Koroškem.

Slednji je umrl brez dedičev l. 1245. in Vurberg, ki je bil solnograški fevd, je podedoval njegov sorodnik Hartnid Ptujski, deželni glavar na Štajarskem. Ta je dne 2. oktobra 1247 prodal v Lipnici solnograškemu nadškofu Eberhardu II. vsa lastna in fevdna posestva v Lungavi in v Tamswegu ter je obljubil, da bode svojega sina oženil s hčerjo katerega nadškofovega ministerijala. Zato pa je dobil v fevd grad Vurberg in 225 mark v srebru dohodkov v Lipnici in v Ptuj.²⁾

Hartnid I. Ptujski, sin Friderika I. je kot deželni glavar na Štajarskem (1231 — 1258) s svojim bratom Friderikom II. v listinah večkrat naveden ter je bil v tej za Štajarsko prežalostni dobi znamenita oseba.

Friderik Bojevit (1230 — 1246), poslednji vojvoda iz hiše Babenberske, našel je v bitki z Ogrji ob Litavi 15. junija 1246. l. smrt, bodisi po sovražni roki, bodisi, kakor gre govorica, — zavratno po domačih nasprotnikih.

Po njegovi smrti so za Štajarsko prišli žalostni časi, o katerih nemški pesnik Ulrik Lichtensteinski pripoveduje, da se je noč in dan kradlo, da so se bogatini med seboj prepirali, da je mladež svoje premoženje zapravljala in ga z ropom nadomestiti hotela. In ta doba, — medvladje zvana, — trajala je dolgih 36 let. Avstrijo in Štajarsko, ki sta bili zdaj brez gospodarja, smatral je takratni nemški cesar Friderik II. Hohenstaufenski za državni fevd, kateri ima zdaj njemu pripasti. Zato je on postavil v deželo svojega namestnika, Otona Ebersteinskega, kateri naj bi obe deželi v njegovem imenu vladal. (Dalje prih.)

Smešnica. Mož pride v brivnico. Ker mojstra ni bilo doma, namaže mu lice deček, ki se je še le štiri dni učil, z milom in ga začne briti; ali vzel je prav topo britev, češ, da ga ne bom vrezal. Ko je moža s topo britvijo bril, stiskaval je ta od bolečine oči in usta. Kar se zunaj par mačk grdo zadere. »Šmenca, kaj kje imajo mačke?« reče deček. Mož odgovori: »Gotov jih tak bedak brije, kakor si ti!«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškof) so zadnji torek v stolni cerkvi za prošta blagoslovili preč. gospoda Jožefa Herziča, dekana in nadžupnika ptujskega.

(Kat. slov. bral. društvo »Mir.«) pri Veliki Nedelji ima dne 27. januarja ob 1. uri popoldne svoj občini zbor z običajnim vspeodom.

(Bralno društvo) pri Sv. Juriju ob Ščavnici ima zborovanje namesto 2. svečana dne 27. prosinca t. l. z veselico v Vaupotičevi gostilnici.

(Mariborska podružnica sv. Cirila in Metoda) ima redni letni zbor v čitalnici dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer. Vspeod: a) nagovor prvomestnika; b) poročilo zapisnikarja in blagajnika; c) poročilo za-

stopnika pri lanski veliki skupščini v Novem mestu; d) sprejem novih družbenikov; e) volitev novega načelnika; f) volitev dveh zastopnikov za letošnje veliko skupščino; g) pobiranje letnega doneska in slučajni nasveti. Vse p. n. družbenike in prijatelje te velevažne družbe k letnemu zboru s tem uljudno vabi

prvomestnik.

(Vabilo) k II. rednemu občnemu zboru, katerega priredi »Kmečko bralno društvo gorenje Šaleške doline« v nedeljo dne 27. januarja 1895 ob 3. uri popoldne v Korun-ovi gostilni pri Velenji. K obilni udeležbi vabi najuljudneje

Odbor.

(Pri Sv. Križu na Murskem polju) ima tamošnje »Bralno društvo« svoj redni občini zbor v nedeljo, dne 27. jan. t. l. popoldne ob 3. uri v svoji bralni sobi z običajnim dnevnim vspeodom. Ker je stvar nujne važnosti, pričakuje tem obilnejšo udeležbo

Odbor.

(Razhod društva.) Prostovoljno gasilno društvo v Celju se je razdružilo in je svoje imetje, ki znaša kakih 2500 gld., izročilo mestni občini. Kaj je pouzročilo razpad društva, nam ni znano.

(Za novo gimnazijo v Celju) sklenila je občina Kalohje poslati peticijo v državni zbor. Isto je pred 14 dnevi storila tudi občina Bočna pri Gornjem gradu.

(Obleka iz papirja.) Japonski vojaki nosijo spodnjo obleko iz papirja, ki je bolj trden in trpežen od našega. Ta papir je rumenkast in tako močen, da ga šivajo in ga vojaki radi nosijo. Prati se seveda ne da, in ko je obleka ponošena, zamenj se z novo.

(Boj med Hrvati in nemškimi naseljenci.) V Gorjanah, v djakovskem okraju, sprli so se Hrvatje in nemški naseljenci in je nastal krvav boj. Jeden hrvaški kmet je bil ubit, dva pa ranjena.

(Sreča v nesreči.) Med postajama Pasja vas in Skale na železniški progi Celje - Velenje je zgrabila lokomotiva sani nekega kmeta, ki je hotel se pred vlakom čez tir. Sreča je hotela, da so se sani samo prevrnile, ne da bi bil poškodovan kmet ali njegova konja.

(Grozen trojen umor.) Ko se je te dni vrnil v Miskolecu trgovec Karol Tseithe s potovanja, našel je 19letno ženo, jedinega otroka in 17letno služkinjo umorjene. Stanovanje je bilo vse izropano. Trupla so bila vsa razsekana; o morivcih se ni sledilo.

(Spremembe pri sodniji.) Sodni pristav v Kozjem g. Franc Koblar je premeščen v Radovljico; v Kozje pa pride za pristava g. avskultant Viljem Portugall, nečak graškega župana, ki pa bojda nič slovenski ne zna.

(Dijaski kuhinji v Mariboru) so darovali čč. gg.: Franc Ogrizek, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami, 2 fl., neimenovan v Studenicah 3 fl. 90 kr., Val. Mikuš, kaplan v Št. Juriju ob južni železnici, 5 fl., Jakob Merc, župnik v Črešnici, 1 fl., Ivan Kukovec, župnik v Apačah, 2 fl. 50 kr., vesela družba v Rušah 5 fl. in »Gambrius« 48 kr.

(Nagla smrt.) Dne 17. t. m. sta šla iz Maribora v Št. Peter Jurij Podbrzik in Viktor Brglez. Tam sta veliko vina popila, nazaj grede v Mariboru veliko žganja in zopet vina. Pozno v noči gre Podbrzik z Brglezom spat. Ko se Brglez v jutro zbudi, bil je tovariš mrtev; zadela ga je kap.

(Požar.) Dne 19. t. m. je zgorela hiša z gospodarskim poslopjem vred Vincencu Pešču na Spodnjem Bregu pri Ptuj. Njegovemu sosedu Martinu Serovniku pa je zgorela kopica slame in štirje koši bučel.

(Petdesetaki.) Po naročilu finančnega ministra imajo deželni finančni uradi nalog, bankovce po 50 gld., ki se nahajajo v uradih in blagajnah, odposlati državnim osrednjim blagajni na Dunaj. Sicer pa še povsod veljavo imajo.

¹⁾ J. v. Zahn, Urkundenbuch des Herzogth. St., II., 555.

²⁾ Dr. Alb. v. Muchar, Gesch. Steierm., V., 209.

(»Vahtarca«) ne izhaja več v Celju, ker ni evenka; ampak zanaprej se bode tiskala v Gradcu pri R. Witthalm & Comp. Gori v Gradcu jo bodo gotovo kmalu pokopali.

(Razširjanje mestne občine v Celju.) Od celjske okolice hočejo mestni okolici vtelesiti ozemlje pričeni pri mostu čez Voglajno ob cesti v Teharje in ob Voglajni do nove tovarne za izdelovanje žveplene kisline in od tod do državne ceste, kjer se obrne mestne občine meja proti zahodu, dalje več posestev v občini Grad. Občina celjske okolice bode se pa temu gotovo protivila z vsemi močmi.

(Zadušile so se) v Trbižu na Koroškem tri mlade laške delavke. Zakurile so večer v peč, ki je imela razpokline, ogljeni plin se je vsled tega razširil po sobi in zjutraj so našli vse tri mrtve.

(Nova vožnja ali ekspedicija) proti severnemu tečaju se snuje. V ta namen je znani Julij Pajer, ki je že l. 1874 bil na severju, osnoval na Dunaju poseben odbor, kateremu je bogata gospa koj 10 tisoč darovala.

(Najdaljši most na vetu) bo stavila železniška družba čes reko Misisipi pri Novem Orleansu v Ameriki. Dolg bo 3200 m, to je nekaj manj kakor jedno uro hola. Dva železniška tira bodeta šla po mostu; stal pa bode kakih 14 milijonov goldinarjev.

(Povodenj.) Pri Ljutomeru so dne 19. t. m. vode vsled južnega vremena in vsled deževja zelo narasle. Na desni in levi železniškega tira je bila sama voda, iz katere so se vzdigovale hiše in drevesa. Tudi okrajna cesta je bila vsa z vodo preplavljena in iz Ljutomera do kolodvora je bilo mogoče le z vozom.

(Polži ustavili vlak.) Te dni je prišel vlak na novozgrajeni progi Djedejda-Biserta za 6 ur prepozno v Biserto. Uzrok tej zamudi je bila ogromna množica polžev, ki so plazili po železniški progi. Mastni polži namreč, katere so zmečkala kolesa vlaka, uglasili so šine tako, da so se kolesa sukala okoli svoje osi, ne da se bi vlak mogel pomikati dalje. Morali so progo izčistiti z vrelo vodo, da je mogel vlak dalje.

(Duhovniške spremembe.) Premešeni so č. gg. kaplani: Franc Bratkovič od Sv. Lenarta v Slov. gor. v Št. Jurij ob južni žel., Janez Čemažar iz Vitanja k Sv. Lenartu v Slov. gor., Jakob Vindiš iz Vuzenice k Sv. Ani na Krembergu in Franc Zdolšek od Sv. Ane na Krembergu v Vuzenico.

Listič uredništva. G. dr. A. Br. v C. Dopisa, od J. B. zahtevanega, nismo dobili; ako je važen, prosimo, pošljite nam ga kmalu! — Mnogim gg. dopisnikom: Tokrat zaostali dopisi pridejo prih. na vrsto. Sploh prosimo kolikor mogoče kratkih dopisov, da jih lahko več spravimo v list. Razlika mika! Sicer pa lepo hvalo za naklonjenost! — Brezimenskim gg. dopisnikom: Dopisov brez pravega podpisa ne moremo vsprejeti. Kje naj iščemo prič, ako je treba kaj dokazati?

Fulard-svila 60 kr.

do 3 gld. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obzidjih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana **Hennebergova svila** meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizu 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švicco se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. list.) Zürich

Loterijske številke.

Trst 19. januarja 1895: 78, 41, 39, 50, 20
Linc „ „ 53, 33, 62, 86, 7

Stavljenje nove šole.

Krajni šolski svet v Rušah razpisuje ob stavljenju nove šole sledeča dela:

1. Zidarska dela brez oskrbljenja gradiva (Proračun 3922 gld. 97 kr.)
2. Tesarska dela brez lesa (Proračun 888 gld. 3 kr.)
3. Kamnoseška dela z gradivom (Proračun 804 gld. 75 kr.)
4. Mizarska dela brez lesa (Proračun 1000 gld. 2 kr.)
5. Ključarska dela (Proračun 994 gld. 10 kr.)
6. Steklarska dela (Proračun 280 gld. 72 kr.)
7. Kleparska dela (Proračun 233 gld. 79 kr.)
8. Slikarska dela (Proračun 403 gld. 71 kr.)

Podjetniki naj svoje ponudbe do 12. februarja t. l. zapечатene in poštne proste dopošljejo podpisanemu krajnemu šolskemu svetu.

Proračun, stavbeni načrti in stavbeni pogoji se lahko vsaki dan ogledajo pri krajnem šol. svetu v Rušah.

Krajni šolski svet v Rušah ob kor. žel., dne 12. januarja 1895.

Načelnik:

2-4

Dragotin Lingelj.

Za vsako faro, za vsaki poštno-uradni okraj in za vsako okolico, kjerkoli je ljudska šola, se razumna, spoštovana in krepostna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednem postranskem zaslužku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Ponudbe pod „III. 895“ Gradec poste restante.

2-25

Oznanilo.

Da bi se viničarji v sajenji ameriških trt izurili, sklenil je štaj. dež. odbor s porazumljenjem in pomočjo slavne štajarske hranilnice v Gradcu od 1. marcija 1895 do do konca novembra 1895 otvoriti stalni viničarski tečaj na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru in v deželnih trsnicah na Borlu ptujskega okraja.

V vsakem tečaju se sprejme dvanajst viničarjev, kateri dobijo tamkaj stanovanje in hrano in vsak mesec 4 gld.

V teh tečajih se podučujejo viničarji v prvi vrsti praktično, teoretično pa le toliko, koliko je to potrebno delavcem načelnikom pri sajenji ameriških trt.

Po dovršenem tečaju podvržejo se obiskovalci skušnji ter dobijo spričevala.

Pogoji za sprejem so sledeči:

I. Dokaz, da so 16. leto dovršili;

II. pravno življenje;

III. morajo se prošnjiki zavezati od 1. marcija do konca novembra 1895 nepretrgoma v tečaju ostati in vsem naredbam strokovnjakov se podvreči.

Prošnje brez koleka naj se pošiljajo potom občinskega predstojništva ali pa neposredno do 10. februarja 1895 štajarskemu deželnemu odboru v Gradcu.

Gradec, meseca januarja 1895.

Od štaj. deželnega odbora.

1-2